

S V O B O D A zvířat



Obsah

<u>BOTOX – Utrpení zvířat kvůli pochybné kráse</u>	3
<u>Kampaň Za nahrazení pokusů na zvířatech</u>	5
<u>Kampaň Proti srsti</u>	6
<u>Zajímavosti ze světa</u>	7
<u>Distribuce Svobody zvířat</u>	8

Milé čtenářky, milí čtenáři,

v úvodním článku tohoto čísla našeho Zpravodaje jsme se tentokrát zaměřili na problematiku botulotoxinu. Článek stručně shrnuje historii poznávání a využití tohoto nervosvalového jedu, popisuje způsoby jeho testování na zvířatech a představuje několik možných alternativ k nim.

V dalších odstavcích Vám představujeme novinky z našich dvou klíčových kampaní. Dočtete se o udělení Humánního kosmetického standardu (HCS) známé společnosti Yves Rocher či o akci plánované k příležitosti Mezinárodního dne laboratorních zvířat. Dále se např. dozvíte o skandálním případě psích a kočičích kožešin v ČR.

Připravili jsme pro Vás také klasickou rubriku s novinkami ze světové ochrany zvířat. Pozornost organizací na ochranu zvířat po celém světě se nyní zaměřuje na Čínu, kde je na spadnutí schválení prvního zákona na ochranu zvířat.

Děkujeme, že jste si udělali čas a na chvíli se zastavili nad naším Zpravodajem. Budeme se těšit na shledání u dalšího čísla.

Lenka Hecová a Tomáš Popp



Zpravodaj o. s. Svoboda zvířat

Číslo: II / 2010

Vychází: duben 2010

Náklad: 1 000 výtisků

Registrace: MK ČR E 13810

Vydává: o. s. Svoboda zvířat, Koterovská 84, Plzeň

Autoři/autorky článků:

Mgr. Veronika Charvátová, PhDr. Lucie Moravcová,

Tomáš Popp, Bc. Barbora Večlová,

Ing. Barbora Zurovacová, Ph.D.

Šéfredaktorka: MUDr. Lenka Hecová

Jazykové korektury: Edita Kotorová

Hlavní distribuce: Svoboda zvířat Plzeň

Grafická úprava: Hana Lehmannová (hanja.eu)

Foto flakonu pro montáž na titulní straně: Sarah Barth

Vytištěno na recyklovaném papíru.



Svoboda zvířat

Svoboda zvířat (SZ) je celostátní nezisková organizace pro ochranu zvířat, sdružující osoby sympatizující s jejími cíli. Vychází z myšlenky, že každý život má svou vlastní neopakovatelnou hodnotu, která není závislá na momentálním hodnocení člověkem. Svoji činnost SZ zahájila v roce 1994. Snaží se změnit vztah lidí ke zvířatům. Nejde jen o zlepšení životních podmínek zvířat (ačkoliv z krátkodobého hlediska s tímto přístupem SZ souhlasí). Hlavní snahou je změnit pohled na zvířata tak, aby byla vnímána jako tvorové, kteří mají hodnotu sami o sobě. Zacházení s nimi by nemělo být hodnoceno podle jejich možného užitku pro člověka. Celá činnost SZ je založena na myšlence nenásilí a nepřekročení osobní svobody jednotlivce.

SZ pořádá odborné konference, besedy, výstavy, infostánky, promítání dokumentárních filmů, ochutnávky veganských jídel atd. V rámci osvětových kampaní vydává letáky, brožury, plakáty i filmové dokumenty. V současné době se SZ soustředí především na kampaně za ukončení chovu tzv. kožešinových zvířat a za nahrazení pokusů na zvířatech. Velkou váhu přikládá ekologické a etické výchově – její lektori úspěšně přednáší o ekologii a ochraně zvířat na základních, středních a vysokých školách i dalších veřejných místech. V rámci kampaní organizuje SZ petiční akce, demonstrace, připomínkuje návrhy zákonů a vyhlášek týkajících se ochrany zvířat, vypracovává z hlediska ochrany zvířat příznivější návrhy, jedná s úřady, zúčastňuje se správních řízení, lobuje atd. V rámci propagace kosmetiky a prostředků pro domácnost netestovaných na zvířatech SZ uděluje mezinárodní certifikáty Humánní kosmetický standard a Humánní standard pro prostředky pro domácnost českým společnostem, které splňují daná kritéria. Eticky zodpovědným obchodníkům s oděvy uděluje certifikát Obchod bez kožešin. V roce 2006 otevřela SZ v Praze 5 informační centrum, kde zprostředkovává zájemcům informace ze všech oblastí ochrany zvířat. Další informační centrum funguje dlouhodobě v plzeňské kanceláři SZ, která je zároveň hlavním sídlem organizace.

SZ spolupracuje s českými i zahraničními organizacemi na ochranu zvířat, které sledují podobné cíle. V rámci mezinárodní spolupráce je SZ členem RSPCA (Královské společnosti pro ochranu zvířat), WSPA (Světové společnosti na ochranu zvířat), FFA (Aliance za módu bez kožešin) a ECEAE (Evropské koalice za ukončení pokusů na zvířatech). Vedle těchto organizací spolupracuje s mnoha dalšími zahraničními partnery z Evropy (InterNICHE, VIVA) i USA (HSUS, PETA). SZ se také snaží o diskuzi a spolupráci se státními orgány ochrany zvířat – Ústřední komisí pro ochranu zvířat, Státní veterinární správou, Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí.

Zhruba 40% příjmů tvoří granty, které jsou určeny na specifické projekty a pochází od českých i zahraničních nadací či mezinárodních organizací. Další 15% příjmů získává SZ jako příspěvky od zahraničních organizací na ochranu zvířat (Fur Free Alliance, RSPCA, PRO TIER, BUAV, WSPA). 40% představují příjmy od drobných dárců a zhruba 5% získává SZ z prodeje propagačních předmětů a z organizování benefičních akcí. SZ nepřijímá peníze od firem, které profitují z využívání zvířat.

V průběhu své patnáctileté existence zaznamenala SZ řadu úspěchů. Patří mezi ně např. prosazení zákazu testování kosmetiky a jejích složek na zvířatech v ČR, uzavření kožešinové farmy v Milevsku a v Souměří, podíl na prosazení zákazu dovozu a prodeje psích a kočičích kožešin v EU či zákazu uvádění výrobků z tuleňů na trh v EU. Avšak největším úspěchem, který v oblasti ochrany zvířat SZ pozoruje, je posun veřejnosti ve smyslu vnímání zvířat jako citících plnohodnotných bytostí.

BOTOX – Utrpení zvířat kvůli pochybné kráse

Zázračné injekce botulotoxinu se zdají být příslibem splnění snu o věčné kráse a mládí. Ošetření vrásek nervovým jedem – botulotoxinem – se stalo módním na celém světě. V průběhu posledních let jeho prodej velmi vzrostl a tento trend dále pokračuje. Bez ohledu na důvod, proč jsou lidé ochotni nechat si kvůli vzhledu do těla aplikovat nebezpečný jed, s sebou používání botulotoxinu pro kosmetické účely nese také závažný etický problém týkající se ochrany zvířat.

Každá výrobní jednotka botulotoxinu musí být otestována na toxicitu (jedovatost). Při tomto testování je roztok botulotoxinu injekčně vstříknut myším do břišní dutiny a následně odborníci sledují a hodnotí utrpení zvířat, aniž by jakkoliv zasáhli. Toto utrpení zahrnuje křeče, ochrnutí a dýchací problémy. Myši po třech až čtyřech dnech zemřou na zástavu dýchání. Pro otestování každé výrobní jednotky botulotoxinu je obětováno minimálně 100 myší, celosvětově je to každoročně kolem 300 000 myší. Existuje několik alternativních postupů bez použití zvířat, avšak využívány jsou v současnosti jen málo. Do Evropského lékopisu (European Pharmacopoeia) jsou již zařazeny 3 alternativní metody, které poskytují stejné výsledky jako testy na myších.

Utrpení zvířat při výrobě botoxu je veřejnosti poměrně neznámé. Je proto velmi důležité o této problematice informovat a zvýšit tlak na výrobce a zodpovědné autority, které by měly urychlit schvalování a zavádění testovacích metod bez použití zvířat.

Co to je botox?

„Botox“ je obchodní název pro produkt vyráběný z bakteriálního jedu zvaného botulotoxin. Termíny „ošetření botoxem“ nebo „botoxová kúra“ se ovšem obvykle nevztahují ke konkrétnímu přípravku. Výraz „botox“ díky masovému využívání zevšeobecněl a běžně se jím označuje injekční vyhlazování vrásek bakteriálním toxinem.

Botulotoxin je produkován bakterií *Clostridium botulinum*, která se může vyskytovat ve zkažených masových konzervách. Botulismus byl dříve obávanou, často smrtelnou otravou jídel. Postižení nemocní umírali v obrovských bolestech kvůli částečnému až úplnému ochrnutí dýchacího svalstva.

Botulotoxin je nejsilnějším známým jedem. Již nepředstavitelně malé množství (setiny tisíců miligramů) dokáže zabít člověka. Polévková lžice této látky by zcela otráвила Bodamské jezero.

Jak funguje botulotoxin?

Botulotoxin blokuje nervosvalový přenos signálů, což způsobuje ochrnutí svalů. Při otravě dojde k ochrnutí dýchacího svalstva a nemocný se ve velkých bolestech udusí. Vlastností této látky ve velmi vysokém naředění využívá moderní medicína při léčbě různých onemocnění, např. svalových křečí, dystonií (určité poruchy hybnosti), tortikolis (stočení hlavy na stranu), hyperhydrózy (nadměrné pocení), šilhání či migrén.

Injekce botulotoxinu do obličejových svalů způsobí jejich dočasné ochrnutí a optické vyhlazení vrásek. Tento účinek přetrvává dva až šest měsíců. Tolik času potřebuje tělo k obnově nervových zakončení.

Tento nervový jed je rovněž používán jako „výhodná“ biologická zbraň. Díky tomu, že se na vzduchu rychle rozkládá, je možné do botulotoxinem kontaminovaných prostor bezpečně vstoupit již po několika dnech.

Jaké pokusy se provádí na zvířatech?

Jelikož se jedná o vysoce nebezpečný jed, musí být každá výrobní dávka před uvedením do prodeje otestována, přičemž hlavním sledovaným kritériem je správnost naředění..

Látka je myším injekčně vstříknuta do břišní dutiny. Každé skupině myší je podán botulotoxin v jiném naředění. Cílem je ověřit naředění dávky, která zabije přesně polovinu myší. Tento pokus se nazývá LD50 test (LD50 = smrtelná dávka pro 50% zvířat). Pro zvířata je tento pokus spojen s obrovským utrpením. Dochází k ochrnutí svalstva, poruchám vidění a ztíženému dýchání. Boj se smrtí může trvat až tři nebo čtyři dny. Myši se nakonec při plném vědomí udusí.

K otestování jedné dávky (výrobní jednotky) botulotoxinu je použito minimálně 100 myší. Doposud je prováděn klasický LD50 test, který končí až úmrtím zvířete.

Jaké existují alternativy?

Na mezinárodní úrovni se pracuje na vývoji a validaci (schválení) několika alternativ. Některé z nich ale stále zahrnují využívání zvířat a „pouze“ snižují bolest či počet použitých zvířat. Z hlediska ochrany zvířat nejsou tyto testy samozřejmě jako alternativy akceptovatelné:

- Lokální ochrnutí svalstva: Testovaná látka není aplikována do břišní dutiny, ale do kožní řasy mezi břichem a zadní končetinou. Sledují se účinky látky na zadní končetinu. Pro každou výrobní dávku je použito 32 myší. Tato metoda byla schválena příslušnými úřady ve Velké Británii a je zde rutinně používaná již několik let.
- Preparát z bránice a bráničního nervu: Je zabita myš nebo potkan, z nichž je vypreparována bránice spolu s patřičným nervem. Elektrická stimulace nervu způsobí charakteristické záškuby bránice. Aplikace určitého množství botulotoxinu způsobí oslabení záškubů bráničního svalu. Na jednom preparátu může být provedeno více pokusů.
- Preparát z mezižebního svalstva: Při tomto testu se jako testovací preparát používají žebra a mezižební prostory získané ze zabitých potkanů. Nervy jsou stimulovány elektrickým výbojem a sledují se změny stimulace po aplikaci různých dávek botulotoxinu. Z jednoho potkana je možné připravit šest preparátů.
- SNAP-25 test endopeptidázové aktivity: Na uměle vyrobené bílkovině SNAP-25 se testuje schopnost botulotoxinu blokovat nervový přenos. Jed určitým způsobem štěpí protein. Jedná se o cenově výhodnou a rychlou (trvá 4 hodiny) metodu. Byla vyvinuta britským kontrolním úřadem NIBSC, kde se již řadu let běžně používá. Díky této metodě je ve Velké Británii ročně ušetřeno asi 5000 myší. Od roku 2005 povoluje použití této metody pro konečné testování šarží botulotoxinu i Evropský lékopis (viz níže). Ani SNAP-25 test se ale úplně neobejde bez použití zvířat. Používá protilátky získané ze zvířecí krve. NIBSC se snaží test zdokonalit tak, aby se obešel bez využití uvedených protilátek. Americká společnost Allergan již vyvinula test SNAP-25, který namísto protilátek využívá fluorescenční barvivo.

- Test ELISA: Ve vývoji je několik testů, při kterých se za pomoci protilátek získaných z pokusných zvířat detekují určité části botulotoxinu.

Jak vypadá právní situace?

Evropský lékopis (European Pharmacopoeia) reguluje výrobu, značení, testování a skladování farmaceutických výrobků na mezinárodní úrovni. Předpisy jsou stanovovány komisemi příslušného úřadu Evropské unie (European Directorate for the Quality of Medicines and Health Care, EDQM) ve Štrasburku.

Evropský lékopis předepisuje pro každou výrobní jednotku botulotoxinu otestování testem LD50 na myších. Kromě toho musí být při testování každé výrobní dávky zároveň testován kontrolní roztok se známým množstvím botulotoxinu pro srovnání. Od roku 2005 jsou přípustné tři alternativní testovací postupy, pokud vykáží stejné výsledky jako test LD50.

Během validace (schvalování) je metoda bez použití zvířat porovnávána s pokusem na zvířatech, který má nahradit. Alternativní metoda může být schválena, jen pokud se výsledky obou metod shodují na vysoké úrovni. Problémem tohoto postupu je, že pokusy na zvířatech jsou zastaralou a nespolehlivou metodou. Nové metody tak mají často menší šanci na schválení, jelikož neposkytují stejné, ale lepší výsledky než samotný pokus na zvířeti.

Evropský lékopis prozatím akceptuje tyto tři alternativní metody:

1. SNAP-25 test,
2. preparát z bránice a bráničního nervu,
3. test na myších, který je ukončen obrnou svalstva zvířete (tedy ne úmrtím zvířete).

Jednotliví výrobci mohou vyvíjet a schvalovat různé alternativní metody. Ty jsou však potom uznány jen pro danou konkrétní společnost. Teprve v momentě, kdy bude všem výrobcům schválena stejná alternativní metoda, bude z evropského lékopisu vyškrtnut LD-50 test pro testování botoxu. Výrobci ale momentálně pracují na různých testovacích metodách a nejsou ochotni spolupracovat. Proto i nadále zůstává test LD-50 "zlatým standardem."

Jak byl Botox objeven?

Botulotoxin je tzv. „jed zkažených masových konzerv“. Už v 18. století bylo známo, že konzumace zkažených párků může vést ke smrtelné otravě. V roce 1895 identifikoval belgický mikrobiolog Emile Van Ermengen bakterii *Clostridium botulinum* jako původce této otravy. Definoval pojem „botulotoxin“ – z latinských slov „botulus“ = párek a „toxin“ = otrava.

V roce 1946 byl poprvé izolován botulotoxin A, jehož vliv na funkci jednotlivých svalů byl následně otestován na opicích. Již tehdy se zvažoval terapeutický potenciál tohoto nervového jedu, ale zatím se nepodařilo definovat příslušné lidské onemocnění, při němž by mohl být využit. Americký oftalmolog Allen Scott začal v roce 1980 úspěšně aplikovat botulotoxin do okohybných nervů u pacientů se šilháním. V 80. letech se na dobrovolnících testovaly i další indikace pro léčebné využití. V roce 1989 získala společnost Allergan povolení pro první preparát s botulotoxinem A (preparát Oculinum) – využíval se v léčbě šilhání, blefarospasmu (křečovitě stahy svalů víček) a dalších svalových onemocnění. Později byl tento výro-



Omluvte sníženou kvalitu fotografií – snímky byly pořízeny při tajném vyšetřování v laboratořích, kde se na zvířatech testuje botulotoxin; copyright © BUAV

bek pojmenován Botox. Dnes se tento přípravek využívá v léčbě zhruba 50 nervosvalových onemocnění.

Koncem 80. let objevili američtí lékaři Jean a Alistair Carrutherovi vyhlazující účinek botulotoxinu na obličejové vrásky. V roce 1992 publikovali svoje poznatky ve vědeckém časopise. Botox začal být posléze více a více využíván pro kosmetické účely a díky bulvárním médiím se brzy stal prodejním hitem.

Které společnosti vyrábí botulotoxin?

Existuje devět různých typů botulotoxinu, označovaných jako A, B, C atd. Pro kosmetické a terapeutické účely je nejvíce používán typ A. Botulotoxin B je vyráběn jako léčivo.

Produkty s botulotoxinem typu A vyrábí celosvětově společnost Allergan Inc., Ipsen Biopharm Ltd., Merz-Pharma GmbH & Co. KGaA a Galderma Ltd.

Dále existuje několik společností v Jižní Koreji (Medy-Tox Inc.) a Číně (Btxa), které vyrábí produkty s botulotoxinem především pro asijský trh.

Jak se vyvíjí trh s botulotoxinovými výrobky?

Pro regeneraci ochrnutých nervových zakončení potřebuje lidské tělo 3 až 6 měsíců, poté účinek vymizí a aplikace se musí opakovat. Zákazníci využívající tuto metodu se tak stávají trvalými pacienty. Cena jedné injekce se pohybuje mezi 200 a 600 EUR a terapeut vykazuje šesti- až dvacetinásobný zisk.

Díky mediální propagaci se botulotoxinový boom stal obrovským byznysem s enormními zisky. V roce 1993 dosáhla firma Allergan s Botoxem obratu 25 milionů USD. Do roku 2001 se obrat ještě zvýšil na 310 milionů USD. Se schválením botoxu pro kosmetické využití v USA v roce 2002 došlo k nárůstu obratu na 430 milionů USD ročně. V r. 2005 prodal Allergan botoxové výrobky v hodnotě 831 milionů USD a v roce 2006 dosáhla částka dokonce 1,2 miliardy USD ročně. Tržby společnosti Ipsen za prodej výrobku Dysport dosáhly v r. 2007 128 milionů EUR.

43% botoxových výrobků bylo v roce 2005 použito pro kosmetické účely, zbylých 57% bylo použito v medicíně. Botulotoxinové injekce jsou celosvětově nejčastějším kosmetickým chirurgickým zákrokem.

Jaká jsou nebezpečí pro spotřebitele?

Po dobu využívání botulotoxinu pro terapeutické i kosmetické účely bylo prokázáno několik, zčásti závažných nežádoucích účinků. Nekontrolovatelným šířením jedu do dalších částí těla může dojít ke svalové slabosti či týdny trvajícím polykacím obtížím až vdechnutí potravy. Celosvětově bylo zaznamenáno více než 600 nežádoucích vedlejších účinků a 28 případů úmrtí způsobených botulotoxinem. V únoru 2008 nahlásila American Food and Drug Administration (FDA) nově několik vážných vedlejších účinků. Několik dětí se spastickou obrnou po aplikaci botulotoxinu zemřelo.

Co je potřeba udělat?

Nejdůležitější je dostat tuto problematiku do povědomí lidí. Každý občan, každý kosmetický chirurg, dermatolog či kosmetička si musí být vědom/a, že každá jednotlivá injekce proti vráskám je spojena s obrovským utrpením zvířat. Čím víc botulotoxinu se bude používat, tím více zvířat bude utrpět. Dále je nutné vytvářet tlak na výrobce, aby urychlili proces vývoje, validace a používání metod, které nevyžadují testování na zvířatech.

Celý článek a více informací naleznete na:

www.aerzte-gegen-tierversuche.de/infos/kosmetik-chemikalien/117-botox-tierqual-fuer-eine-fragwuerdige-schoenheit,
www.eceae.org/a5_botox.php.

V nejbližší době se článek objeví také na stránkách www.pokusy-nazviratech.cz, kde naleznete také vzorový protestní dopis pro výrobce botulotoxinu.

Přeložila: Barbora Zurovacová



Kampaň

Za nahrazení pokusů na zvířatech

Na konci loňského roku jsme vydali tiskovou zprávu o testování botulotoxinu – látky, která se v dnešní době používá především pro kosmetické účely, a to na vyhlazování vrásek, a jejíž každá dávka je testována na myších. Zprávu si můžete přečíst zde – www.svobodazvirat.cz/novinky/zvirata-v-eu-stale-trpi-a-umirajikvuli-nasi-marnivosti-botox.htm. Jak jste již mohli vytušit z úvodního článku tohoto čísla Zpravodaje, hodláme se v letošním roce tomuto tématu více věnovat.

Na konci února jsme mohli přinést potěšující zprávu, že známá společnost Yves Rocher splnila kritéria a získala Humánní kosmetický standard (HCS). Ten zaručuje, že výrobky ani jejich složky nejsou testovány na zvířatech. Yves Rocher vyrábí tělovou, vlasovou, pleťovou i dekorativní kosmetiku. Seznam všech společností s HCS naleznete na www.netestovanonazviratech.cz.

V průběhu minulých měsíců jsme Vás informovali o plánované výstavbě nového chovného centra pro primáty k pokusným účelům v Portoriku. Na začátku ledna místní soud v Guyamě nařídil okamžité zastavení stavby, jelikož nebylo předloženo plné posouzení vlivu na životní prostředí a neproběhla žádná veřejná slyšení. Více informací se dozvíte v článcích na www.svobodazvirat.cz/novinky/soud-naridil-okamzite-zastaveni-stavby-chovneho-centra-v-portoriku.htm a www.svobodazvirat.cz/novinky/aktualni-informace-k-vystavbe-chovneho-centra-pro-primaty-v-portoriku.htm.

V lednu proběhla nejen českými médii informace o provádění pokusů na zvířatech v rakouských Alpách – při nich byla živá prasata pohřbívána ve sněhu za účelem zjištění příčin úmrtí lidí v lavínách. Na ČT 24 byl 19. 1. v této souvislosti uskutečněn rozhovor s Barbarou Večlovou ze Svobody zvířat. Shlédnout jej můžete na www.ct24.cz/vysilani/2010/01/19/210411058060119-09:10-pred-polednem-zpravodajsky-blok/?index%5B%5D=100840.

V lednu jsme pro studenty gymnázia Jana Palacha v Mělníku uspořádali přednášku o pokusech na zvířatech a jejich alternativách. Součástí přednášky bylo i promítání filmu.

Dokončili jsme průzkum studentského mínění o pokusech na zvířatech ve výuce. Jeho výsledky brzy naleznete na webu www.svobodazvirat.cz.

Stále můžete europoslancům zasílat dopis s žádostí o podporu našich návrhů týkajících se novely směrnice 86/609/EEC na ochranu pokusných zvířat. Evropský parlament by měl o nové podobě směrnice rozhodovat v červnu. Více informací se dočtete na stránkách www.svobodazvirat.cz/novinky/stale-se-rozhoduje-o-budoucnosti-pokusnych-zvirat-pomozte-i-vy.htm.

24. duben je již po mnoho let vyhlášen Dnem laboratorních zvířat. Budeme v tento den rozdávat nové seznamy kosmetiky netestované na zvířatech. Pokud se chcete zapojit a ve svém městě seznamy rozdávat, napište na e-mail: pokusy@svobodazvirat.cz. Seznamy si můžete také vyzvednout v našich infocentrech v Plzni a Praze (www.svobodazvirat.cz/o-nas/informacni-centra.htm).

Předem děkujeme za pomoc!

Přípravily: Barbora Večlová (pokusy@svobodazvirat.cz)
a Veronika Charvátová (alternativy@svobodazvirat.cz)

Kampaň

Proti srsti

DESIGN
AGAINST FUR
Poster Design and Advertising Contest

Skandál s prodejem psích a kočičích kožešin v České republice

Na základě průzkumu, který jsme započali v prosinci 2009, bylo zjištěno, že je v České republice stále možno bez problémů a bez trestně zakoupit výrobky obsahující psí a kočičí kožešiny. Tuto skutečnost následně potvrdila zpráva o kontrolách, které provedla ČOI (44% z 25 kontrolovaných provozoven zákon porušilo). To vše je možné i přesto, že již dávno nabylo účinnosti Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zakazuje uvádět na trh, dovážet do Společenství a vyvážet z něj kočičí a psí kůže a výrobky obsahující tyto kůže. V České republice ale toto nařízení zatím stále není dodržováno. Na internetových stránkách některých prodejců se stále objevuje nabídka produktů vyhotovených z těchto kůží.



Z pražské projekce dokumentu „Děsivý průmysl v Číně“

Jedním takovým případem je například firma SNAHA Brtnice, která ještě v lednu 2010 nabízela např. pláty psa korejského nebo kočky korejské (po urgenci Svobody zvířat a po kontaktování příslušných úřadů firma nabídku stáhla). Na Aukru si zase bez problému zakoupíte kožešinový kabát ze psa korejského.

Je ostudné, že Česká republika téměř rok ignorovala evropský zákaz prodeje kožešin psů a koček – předpis umožňující kontroly porušování zákazu Českou obchodní inspekcí a Veterinární správou je totiž účinný teprve od září 2009. Vinou příslušného ministerstva byla novela veterinárního zákona předložena Poslanecké sněmovně v době, kdy už měla dávno platit, a schválena dlouho poté. Evropské nařízení zakazující prodej psích a kočičích kožešin je přitom v platnosti již od roku 2007.

Do Evropy byly psí a kočičí kožešiny dováženy hlavně z Asie (především z Číny), kde dosud neplatí žádné zákony na ochranu zvířat. Se zvířaty je zde zacházeno velmi krutě a ještě bolestivějším způsobem jsou poté zabíjena. Nařízení EU bylo schváleno hlavně na nátlak evropské veřejnosti, která s tímto krutým obchodem nesouhlasí. Podle odhadů je kvůli kožešinám ročně zabito na 2 miliony psů a koček.

Díky naší snaze byla uskutečněna reportáž, která běžela v hlavním vysílacím čase na TV nova (27. 2. 2010 – naleznete ji zde: http://tn.nova.cz/bin/search_adv_media_desc.php?media_id=602595). O problematice se tak dozvěděla i široká veřejnost.

O způsobech zacházení s tzv. kožešinovými zvířaty vypovídá nový dokument s názvem „Děsivý průmysl v Číně.“ Film natočil slavný investigativní novinář ze Švýcarska Mark Rissi. Český komentář k němu namluvil herec Petr Vacek. Rissi natáčel v Číně poprvé v roce 2005 (dokument s názvem „Fun Fur?“ naleznete na YouTube). Zachycené obrázky byly neuvěřitelně kruté – doslova týrání zvířat bez hranic. Po čtyřech letech se Rissi rozhodl do Číny vrátit a zjistit, zda a jak se situace v ochraně zvířat změnila. Bohužel v této zemi ale zacházení se zvířaty stále zůstává v intencích jejich obrovského utrpení, o čemž se můžete přesvědčit právě v Rissiho novém filmu. Film jsme poprvé veřejně pustili v Praze na náměstí Republiky v únoru 2010. Můžete jej shlédnout i na webu www.protisrsti.cz, případně na YouTube (www.youtube.com/svobodazvirat).

SOUTĚŽ DAF

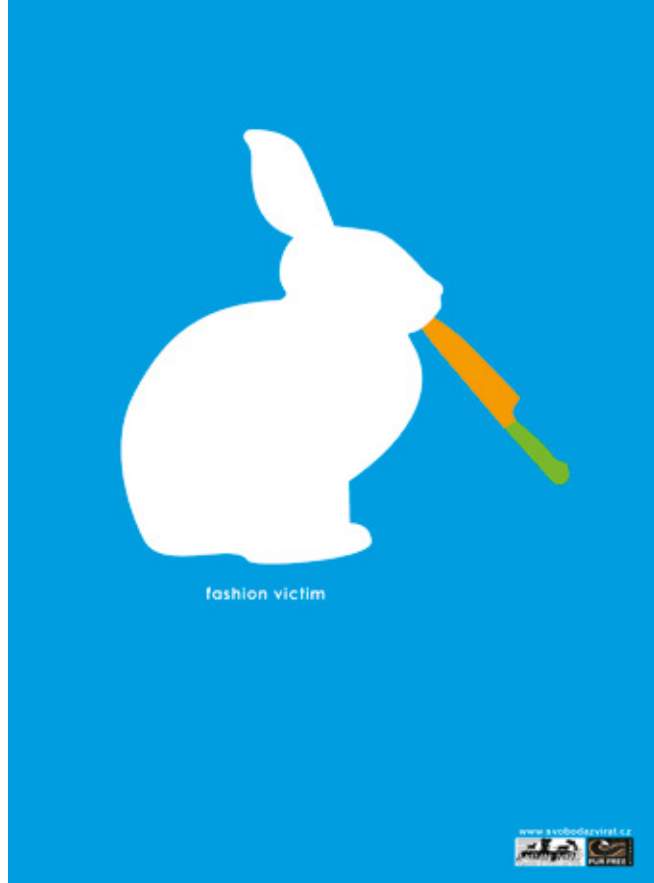
Nový ročník DAF 2010

26. března jsme uzavřeli on-line registrace do nového ročníku soutěže DAF 2010. Plakáty či animace jsme přijímali až do 9. dubna 2010. Tématem ročníku 2010 jsou králíci kožešiny. Snažíme se tak upozornit na nepravdivý mýtus, podle něž jsou kožešiny z králíků pouze vedlejším produktem masného průmyslu. Studenti si opět mohli vybrat, zda se chtějí soutěže zúčastnit s plakátem, flashovou animací nebo obojím.



Celosvětovými vítězi DAF 2009 i držiteli ocenění People's Choice Award se stali čínští studenti Wu Cuicui & Wu Cui & Wang Danyi (Keyi College, Zhejiang Sci-Tech University, China)

Tento rok je soutěž rozdělena podle 4 světových oblastí (Evropa a mezinárodní, Velká Británie a Irsko, Čína, Rusko). Vítězové jednotlivých oblastí postupují do hlavního finále. Studenti mohou vyhrát až 1 000 USD (celosvětový vítěz „Grand Prize Winner“). Výherce kola „Evropa a mezinárodní“ získává 700 EUR. Také letos samozřejmě vyhlásíme vítěze národního



Plakát vítězky česko-slovenského kola, Alexandry Mikhalové z Plzně

Česko-slovenského kola, který získá cenu od společnosti ADOBE. Další vybraní studenti pak obdrží stáž v reklamní agentuře Scholz and Friends

V rámci soutěže DAF nabízíme zúčastněným školám přednášky, které se týkají problematiky tzv. kožešinových zvířat. Hlavním cílem je poskytnout studentům kontext pro jejich následnou tvorbu v soutěži DAF. Přednáška trvá 45 minut a poukazuje na to, co se skrývá pod povrchem tzv. kožešinové módy. Zaměřuje se na vývoj tohoto odvětví a na způsoby získávání kožešin, zásadní otázkou je pak získávání kožešin z pohledu životní pohody zvířat.

Zdarma nabízíme k zapůjčení 3 mobilní výstavy (z let 2007–9) obsahující plakáty zaslané do soutěže DAF. Každá výstava zahrnuje přibližně 15 snadno zavěsitelných plakátů (formáty A2 a A3).

Vítězná flashová animace DAF09 je z Číny

Aliance za módu bez kožešin ([Fur Free Alliance](#), FFA) v lednu vyhlásila dlouho očekávané výsledky soutěže v tvorbě flashových animací DAF09. Vítězi se stali studenti z Číny, Dánska a Velké Británie. Jejich animace si můžete prohlédnout na stránkách koalice [FFA](#).

Více informací naleznete na www.dafcr.cz nebo www.inFURmation.com, příp. na www.svobodazvirat.cz.

Putovní výstavy

Na webu českého DAF jsme vytvořili novou sekci s názvem „Putovní výstavy“ (<http://dafcr.cz/soutez/putovni-vystavy.php>), jejíž součástí je kalendář konání výstav v České republice. Kalendář je pravidelně aktualizován. Pokud byste měli zájem o zapůjčení výstavy (zdarma) do svých prostor, kontaktujte prosím koordinátorku soutěže v ČR Lucii Moravcovou.

Připravili: *Lucie Moravcová* (lucie.moravcova@svobodazvirat.cz)
a *Tomáš Popp* (tomas.popp@svobodazvirat.cz)



Zajímavosti ze světa

Bude mít Čína konečně zákony na ochranu zvířat?

Jak již možná víte, v Číně v současné době probíhají přípravy na schválení historicky prvního zákona na ochranu zvířat. Na navrhování předpisů se podílejí jak místní odborníci, tak zahraniční organizace jako například [Královská společnost pro ochranu zvířat \(RSPCA\)](#).

Návrh zákona, který byl poprvé představen v září minulého roku, obsahuje opatření týkající se ochrany „domácích mazlíčků,“ ale i hospodářských zvířat (jejich chovu, transportů i zabíjení). Měl by dále zajistit ochranu divokým zvířatům drženým v zajetí i laboratorním zvířatům. Předpis by měl mimo jiné zabránit krutému stahování tzv. kožešinových zvířat z kůže ještě při vědomí. Mimoto obsahuje další návrhy: zákaz zabíjení psů a koček za účelem potravy (pouze na úrovni některých regionů) nebo zákaz pořádání zvířecích soubojů.

Zákon nyní musí projít celým legislativním procesem. Odhady hovoří o tom, že bude schválen nejdříve za 1–3 roky. A to nemluvíme o potížích, které jej mohou potkat (a pravděpodobně potkají) při jeho následné implementaci a kontrole dodržování.

V Číně doposud existují pouze předpisy chránící ohrožené druhy zvířat. Jinak v této zemi zatím není možné udělit trest za týrání či zabití ostatních zvířat. Případy otřesného zacházení se zvířaty mnohdy přitahují mezinárodní pozornost. V minulém roce se například do světových médií dostaly zprávy o zabití více než 30 000 domácích psů velmi krutým způsobem. Tato skutečnost vyvolala i vlnu domácí kritiky a odporu.

Nutno podotknout, že právě do Číny se dnes bohužel přenáší těžiště kožešinového trhu. V Číně se pro kožešiny zabíjejí například kočky, psi nebo psíci mývalovití. Zvířata jsou naprosto běžně stahovaná z kůže ještě zaživa. Některé zdroje uvádí, že až 85% světového trhu s kožešinami dnes tvoří právě trh čínský. V reakci na otřesné podmínky a způsoby zabíjení zvířat v Číně přijala také Evropa a USA opatření. V Evropské unii platí od roku 2008 zákaz obchodu s kočičími a psími kožešinami, které sem byly dováženy především z Číny. Ve Spojených státech amerických byl v roce 2007 přijat tzv. Fur Labelling Act, který nařizuje, aby výrobky obsahující kožešinu v hodnotě více než 150 USD, byly jasně označeny. Výroba produktů z psích či kočičích kožešin je zde nelegální a platí také zákaz dovozu a prodeje kožešin ze psíka mývalovitého i psa domácího.

Zdroj: RSPCA

Finsko

Velká vlna odporu jak na národní, tak na světové úrovni se zvedla poté, co byly v únoru 2010 zveřejněny nové otřesné záběry z kožešinových farem ve Finsku. Videozáznamy byly pořízeny v létě a na podzim 2009 v rámci tajného průzkumu místních farem. Jako obvykle záznamy bohužel dokazují, že na kožešinových farmách dochází k týrání zvířat. Ve Finsku bývá ročně zabito na 3 miliony tzv. kožešinových zvířat. Finský ministr zemědělství byl vyzván k rezignaci a o zákazu chovů tzv. kožešinových zvířat jedná tamní vláda. Více viz www.protistrsti.cz/zabery-a-fotografie-z-kozesinovy-farem/svet/finsko.htm.

Zdroj: RSPCA

Haiti

Koalice organizací na ochranu zvířat známá jako ARCH (Animal Relief Coalition for Haiti) započala na Haiti, které v lednu postihlo katastrofické zemětřesení, vakcinační program, aby se tak pokusila zabránit rozšíření nemocí mezi zvířaty i lidmi. ARCH vznikla z organizací RSPCA, WSPA a IFAW za účelem pomoci zvířatům na Haiti. Tým ARCH bude po Haiti cestovat a nabízet veterinární péči, očkování a jídlo jak pro domácí zvířata, tak pro zvířata hospodářská.

Zdroj: RSPCA

Evropská unie

Tajný průzkum – ve shodě se zprávou Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) – prokázal, že převážná většina z 250 milionů prasat chovaných na farmách v EU žije v nelegálních podmínkách. V roce 2003 začal v EU platit nový právní předpis určený ke zlepšení životní pohody prasat. Tento předpis požaduje, aby se prasatům poskytovaly materiály na obohacení prostředí, jako je sláma, což jim umožňuje přirozené chování – rytí, shánění potravy a zkoumání okolí. Předpis také zakazuje rutinní zkracování ocasů – stanovuje konkrétně, že farmáři nesmějí používat rutinně tento zákrok jako prevenci ukusování ocasů, ale místo toho musí poskytovat zvířatům v chovech vhodné podmínky. Výsledky průzkumu jsou šokující: 90% prasat chovaných v EU má zkrácený ocas a 67% se chová v systémech s celoroškovými podlahami, kde je téměř nemožné poskytovat obohacující materiály.

Zdroj: CIWF

Libanon

K velké tragédii došlo u libanonského pobřeží, kde se v prosinci 2009 potopila loď, která převážela zvířata z Uruguaye do Sýrie. Loď převážela 10 224 ovcí a 17 932 skotu. Všechna zvířata při nehodě zahynula. Při potopení lodi zemřel také její britský kapitán a další 3 členové posádky. Libanonské námořnictvo zachránilo 38 členů posádky. Na problémy transportů živých zvířat (skotu a ovcí) z Austrálie, Brazílie a Uruguaye na jatka do blízkovýchodních zemí dlouhodobě upozorňují organizace na ochranu zvířat. Každým rokem jsou z těchto zemí na dlouhé cesty, které trvají i 4 týdny, posílány miliony ovcí a skotu. Na jednu loď lze natěsnat až 100 000 ovcí. Tyto kruté transporty každoročně nepřežijí tisíce ovcí. Hlavními příčinami úmrtí bývá vyhladovění, nemoci, trauma a extrémní horko a vlhkost kombinované s nedostatečnou ventilací. Mnoho ze zvířat, která přežijí, trpí kvůli různým zraněním a onemocněním získaným během cesty (oční infekce, slepota atd.).

Zdroj: CIWF

Připravila: Lucie Moravcová (lucie.moravcova@svobodazvirat.cz)

Distribuce Svobody zvířat

Módní trika s návrhy studentů ze soutěže DAF

V [E-shopu Svobody zvířat](http://eshop.svobodazvirat.cz) si můžete zakoupit trika s protikožešinovými motivy, které navrhli studenti v rámci soutěže DAF. Nabízíme Vám dámské tílko bílé barvy s návrhem čínského studenta Zhang Zhenbo, který v roce 2007 vyhrál druhé místo v soutěži DAF v Číně. Tílko naleznete na tomto odkazu: www.svobodazvirat.cz/eshop/trika/damske-tilko-fashion-victims.htm. Dále si můžete objednat pánské triko s dlouhým rukávem taktéž v bílé barvě. Z přední strany trika je umístěn stejný motiv jako na dámském tílku. Na zádech pak je návrh českého studenta Lukáše Maláka, který získal ocenění evropské poroty v soutěži DAF 2007. Triko naleznete zde: www.svobodazvirat.cz/eshop/trika/panske-triko-dlohy-rukav-fashion-victims.htm.

Kalendář na rok 2010

Využijte speciální nabídky na nákup závěsného kalendáře pro rok 2010 s motivy z letní fotosoutěže. Nyní jej zakoupíte za pouhých 70 Kč.



Pro členy SZ 10% sleva na všechno prodejní zboží. Nákupem výrobků z našeho E-shopu podpoříte činnost naší organizace.

Další informační materiály naleznete na www.svobodazvirat.cz.

Podpořte, prosím, naši práci a pomozte nám chránit zvířata!

Chcete se stát členem Svobody zvířat a být pravidelně informován o novinkách z oblasti ochrany zvířat? Stačí vyplnit elektronický formulář na stránce www.svobodazvirat.cz/zapojte-se/stante-se-clenem.htm. Roční členství stojí pouze 300 Kč (tj. 25 Kč/měsíc) a zahrnuje mnoho výhod. Více informací nejen o členství, ale i o dalších možnostech zapojení do ochrany zvířat naleznete na tomto odkazu: www.svobodazvirat.cz/zapojte-se/.

Členství můžete také darovat. Nabízíme Vám dárkové poukázky v hodnotě 300 Kč (roční členství), 600 Kč (členství na dva roky) nebo 1500 Kč (členství na pět let), které si můžete objednat na e-mailu: clenstvi@svobodazvirat.cz, případně volejte na 736 766 188 (Lucie Moravcová).

Naši práci můžete podpořit také finančně. Stačí zaslat jakoukoli částku na účet č. 152049858/0300. Výhodným způsobem podpory je nastavení měsíčního trvalého příkazu na Vašem účtu na jakoukoli částku, tak nás budete moci pravidelně podpořit a nebudete Vás to stát žádný čas ani úsilí. Za jakoukoli formu podpory moc děkujeme!

Chcete být pravidelně informováni o ochraně zvířat, činnosti Svobody zvířat a chystaných akcích?

Zašlete svoji e-mailovou adresu na info@svobodazvirat.cz a my Vám budeme zdarma každé 2 měsíce zasílat pravidelný elektronický Newsletter s novinkami z naší činnosti i ze světa zvířat.